

Prima instanță: Judecătoria Șoldănești
Judecător: E. Lavciuc
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
Judecători: A. Gheorghieș, A. Albu, N. Chircu

Dosarul nr. 2ra-1093/16

DECIZIE

29 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru, Dumitru Mardari,
Nicolae Craiu, Ion Druță

examinând recursul declarat de către Vîhrîstiuc Ion și Întreprinderea Individuală „Ghenandri Vîhrîstiuc”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „ProCredit Bank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Vîhrîstiuc Ion și Întreprinderea Individuală „Ghenandri Vîhrîstiuc” privind încasarea în mod solidar a datoriei contractuale,

la cererea reconvențională înaintată de Vîhrîstiuc Ion și Întreprinderea Individuală „Ghenandri Vîhrîstiuc” împotriva Băncii Comerciale „ProCredit Bank” Societate pe Acțiuni privind declararea nulității absolute a contractului de cesiune a creanței încheiat la 20 iunie 2011 între întreprinderea cu Capital Străin „ProCredit” Societate pe Acțiuni și Banca Comercială „ProCredit Bank” Societate pe Acțiuni și constatarea stingerii obligației de fidejusiune prestate de către Vîhrîstiuc Ion prin contractul de fidejusiune din 28 mai 2009,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 17 noiembrie 2015, corectată prin încheierea Curții de Apel Bălți din 28 ianuarie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de BC „ProCredit Bank” SA, casată integral hotărârea Judecătoria Șoldănești din 24 aprilie 2015, fiind emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 01 aprilie 2013, BC „ProCredit Bank” SA a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva lui Vîhrîstiuc Ion, intervenient accesoriu ÎI „Ghenandri-Vîhrîstiuc”, prin care a solicitat încasarea datoriei de 11 695,75 dolari.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, conform contractului de împrumut nr. F18724/F25462 din 28 mai 2009, ÎCS „ProCredit” SA a acordat pîrîtului ÎI „Ghenandri Vîhrîstiuc” un credit în sumă de 20 000 dolari SUA pe un termen de 36 luni.

Ulterior, la 20 iunie 2011, împrumutul a fost cesionat către BC „ProCredit

Bank” SA. Executarea obligației contractuale asumate de pîrîtul ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” a fost asigurată cu fidejusiunea pîrîtului Vîhristiuc Ion, potrivit contractului de fidejusiune din 28 mai 2009, conform pct. 1.1. al căruia fidejursorul garantează cu întreg patrimoniu lor prezent și viitor, inclusiv veniturile ce se vor realiza din orice activități, executarea în mod solidar cu debitorul a obligației de rambursare la scadență a creditelor și achitării dobînzii aferente acestora, cît și a altor sume datorate de către debitor în baza contractului de credit. Conform contractului de credit pîrîtul ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” s-a obligat să ramburseze creditul lunar, potrivit graficului de achitare la anexa nr. 1 din contract.

Întru redresarea situației problematice de neachitare a ratelor, la 28 iulie 2011 și 13 septembrie 2011 a fost restructurat soldul creditului, modificîndu-se redacția graficului de achitare a ratelor lunare, conform Acordului adițional nr. 1 din 28 iulie 2011 și nr. 2 din 13 septembrie 2011 la contractul de credit.

La 20 aprilie 2012, a fost prelungit termenul creditului stabilit inițial, astfel micșorîndu-se mărimea ratelor lunare în interesul debitorului de bază ÎI „Ghenandri Vîhristiuc”, însă toate măsurile întreprinse nu au dus la soluționarea amiabilă a problemei. În rezultat, la 11 februarie 2013, în adresa pîrîților a fost expediată notificarea nr. 20-24, însă aceasta rămas fără soluționare.

Conform pct. 4.12. din contract de credit urmau a fi calculate penalității în mărime de 0,5% zilnic pentru neachitarea în termen a plăților conform graficelor de rambursare. La data de 14 martie 2013, suma datoriilor acumulate de pîrîți constituia 11 695,75 dolari SUA, care include soldul creditului rămas, dobînda neplătită aferentă creditului și penalitatea.

La 09 iunie 2014, Ion Vîhristiuc și ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” au depus cerere reconvențională împotriva BC „ProCredit Bank” SA privind constatarea nulității contractului de cesiune a creanței din 20 iunie 2011 și constatarea obligației de fidejusiune stinsă și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 98-103 vol. I).

În motivarea acțiunii reconvenționale s-a invocat că, potrivit pct. 2.1 a contractului de fidejusiune, ÎCS „ProCredit” SA era obligat să notifice fidejursorul despre orice neexecutare sau executare necorespunzătoare de către debitorul ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” a obligațiilor asumate pe contractul de împrumut, asumîndu-și obligația de a înainta fidejursorului cerere de achitare a plăților datorate de debitor, începînd cu ziua următoare zilei de neexecutare de către debitor a obligațiilor sale, dar nu mai târziu de un an.

În pct. 3.1. a contractului, părțile au convenit că fidejusiunea încetează, dacă creditorul ÎCS „ProCredit” SA, în termen de un an de zile din data scadenței obligației nu va înainta fidejursorului Vîhristiuc Ion cerere de chemare în judecată. La 20 iunie 2011 ÎCS „ProCredit” SA și BC „ProCredit Bank” SA, au semnat contractul de cesiune a creanțelor, în baza căruia BC „ProCredit Bank” SA pretinde de la fidejursorul Ion Vîhristiuc achitarea datoriilor ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” în baza contractului de împrumut din 28 mai 2009. După semnarea contractului de cesiune a creanțelor, la 28 iulie 2011, BC „ProCredit

Bank” SA și debitorul ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” au semnat acordul adițional nr. 1 la contractul de împrumut inițial din 28 mai 2009, în baza căruia a fost anulat graficul de rambursare a împrumutului stabilit prin anexa la contract, făcînd să crească tranșa de rambursare lunară a împrumutului de la 769 dolari SUA la 2 737 dolari SUA.

La 13 septembrie 2011, între părți a fost semnat acordul adițional nr. 2, prin care s-a anulat graficul de rambursare, stabilit prin acordul adițional nr. 1, la fel prin majorarea tranșei lunare de la 2 737 dolari SUA la 2 874 dolari SUA. La 20 aprilie 2012 părțile semnează acordul adițional nr. 3, prin care se anulează acordul adițional nr. 2, fiind majorat termenul de achitare a împrumutului de la 04 iunie 2012 la 21 aprilie 2014, iar tranșa lunară de rambursare în legătură cu majorarea perioadei de achitare s-a micșorat pînă la 431 dolari SUA.

Prin notificarea din 11 februarie 2013, recepționată la 26 februarie 2013, debitorul și fidejuserul au fost informați despre necesitatea achitării anticipate a întregii datorii de 11 121,06 dolari SUA. Din acțiunea civilă rezultă, că pretențiile BC „ProCredit Bank” SA sunt îndreptate doar spre fidejuserul Ion Vîhristiuc, care era obligat să răspundă în termen de un an de zile din ziua următoare a neexecutării obligațiilor de către debitor, iar în caz de neintentare a acțiunii în judecată în acest termen fidejuseria încetează, potrivit pct. 3.1. al contractului.

Potrivit graficului achitărilor debitorului, acesta a început a acumula datorii față de creditor, începînd cu luna martie 2011, neefectuînd timp de 3 luni nici o plată. Timp de un an de la apariția datoriilor față de Ion Vîhristiuc, nu a fost intentată vre-o acțiune.

Reclamantii consideră că, obligația de fidejuserie prestată de Ion Vîhristiuc a încetat în martie 2012. Obligația de fidejuserie asumată de Ion Vîhristiuc s-a stins ca urmare a modificării prin 3 acorduri adiționale a obligației de bază (referitor la termenul obligației și mărimea tranșelor lunare de achitare), fără efectuarea acestor modificări și în contractul de fidejuserie din 28 mai 2009.

Reclamantii consideră lovit de nulitate absolută contractul de cesiune, perfectat între ÎCS „ProCredit” SA și BC „ProCredit Bank” SA, din motiv că scopul urmărit de părți la încheierea acestui contract a fost unul contrar legii, deoarece transferul creanțelor se face fără nici o plată în schimb, reprezentînd o donație și obiectul contractului nu poate fi stabilit cu certitudine, că anume datoria, debitorului ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” pe contractul de împrumut a ÎCS „ProCredit” SA din 28 mai 2009 a fost cedată BC „ProCredit Bank” SA.

Prin încheierea Judecătoriei Șoldănești din 03 septembrie 2014, acțiunea reconvențională a fost primită pe rol și în proces a fost atras în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamantului ÎCS „ProCredit” SA.

Prin încheierea Judecătoriei Șoldănești din 05 octombrie 2014, intervenientul accesoriu ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” a fost atras în proces la cererea BC „ProCredit Bank” SA în calitate de copîrît.

La 10 noiembrie 2014, Ion Vîhristiuc și ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” au depus cerere de concretizare a acțiunii reconvenționale, solicitînd constatarea nulității

absolute a contractului de cesiune a creanței încheiat la 20 iunie 2011 între ÎCS „ProCredit” SA și BC „ProCredit Bank” SA în partea cesiunii creanței față de debitorul ÎI „Ghenandri Vîhristiuc”; constatarea stingerii obligației de fidejusiune prestate de Ion Vîhristiuc prin contractul de fidejusiune din 28 mai 2009 și respingerea acțiunii BC „ProCredit Bank” SA ca neîntemeiată.

La 04 martie 2015 BC „ProCredit Bank” SA a înaintat cerere de majorare cuantumului pretențiilor în acțiune, solicitînd încasarea în mod solidar de la Ion Vîhristiuc și ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” datoria contractuală totală în sumă de 23 710, 05 dolari SUA, a dobînzii de întîrziere determinată conform art. 619 Cod Civil pe care pîrîții urmează să o achite chiar și în lipsa vinovăției și încasarea în mod solidar de la Ion Vîhristiuc și ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” taxa de stat în sumă totală de 19 164 lei și cheltuielile de asistență juridică.

Ulterior, Ion Vîhristiuc și ÎI „Ghenandri-Vîhristiuc” au depus supliment la acțiunea reconvențională (f.d. 228-231 vol. I).

Prin hotărîrea Judecătorei Șoldănești din 24 aprilie 2015:

-S-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de BC „ProCredit Bank” SA împotriva lui Ion Vîhristiuc și ÎI „Ghenandri Vîhristiuc”;

-S-a admis acțiunea reconvențională a lui Ion Vîhristiuc și ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” împotriva BC „ProCredit Bank” SA;

-S-a declarat nulitatea absolută a contractului de transmitere a activelor, încheiat la 20 iunie 2011 între Întreprinderea cu Capital Străin „ProCredit” SA și BC „ProCredit Bank” SA, în partea cesiunii creanței față de debitorul ÎI „Ghenandri-Vîhristiuc”, rezultată din contractul de împrumut nr. F18724/F25462 din 28 mai 2009, perfectat între Întreprinderea cu Capital Străin „ProCredit” SA și ÎI „Ghenandri Vîhristiuc”;

-S-a declarat stinsă obligația de fidejusiune prestată de către Vîhristiuc Ion în temeiul contractului de fidejusiune din 28 mai 2009, încheiat între Întreprinderea cu Capital Străin „ProCredit” SA și Ion Vîhristiuc.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 17 noiembrie 2015, corectată prin încheierea Curții de Apel Bălți din 28 ianuarie 2016, s-a admis cererea de apel declarată de BC „ProCredit Bank” SA în persoana a avocatului Viorica Dimineți-Bejan, s-a casat integral hotărîrea Judecătorei Șoldănești din 24 aprilie 2015, fiind adoptată o nouă hotărîre prin care:

-S-a admis în parte cererea de chemare în judecată înaintată de BC „ProCredit Bank” SA împotriva lui Ion Vîhristiuc și ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” privind încasarea în mod solidar a datoriei contractuale;

-S-a încasat în beneficiul BC „ProCredit Bank” SA în mod solidar de la Ion Vîhristiuc și ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” datoria în sumă de 22 210 dolari, echivalentul în valută națională la momentul executării deciziei și cheltuielile de judecată în sumă de 19 164 lei, în rest acțiunea s-a respins;

-S-a respins cererea reconvențională înaintată de Ion Vîhristiuc și ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” împotriva BC „ProCredit Bank” SA privind declararea nulității absolute a contractului de cesiune a creanței încheiat la 20 iunie 2011 între Întreprinderea cu Capital Străin „ProCredit” SA și BC „ProCredit Bank”

SA și constatarea stingerii obligației de fidejusiune prestate de către Ion Vîhristiuc prin contractul de fidejusiune din 28 mai 2009, ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu decizia menționată, 01 februarie 2016, Ion Vîhristiuc și ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” au declarat recurs, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurenții au indicat că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Avînd în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost recepționată de către recurenți la 8, 10 decembrie 2015 (f.d. 122-123 vol. II), recursul se consideră declarat în termen.

La 06 mai 2016, BC „ProCredit Bank” a prezentat referință pe marginea recursului declarat, solicitînd respingerea recursului și menținerea deciziei contestate.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) CPC, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 11 mai 2016, recursul a fost declarat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC prezentul recurs se examinează fără prezenta părților.

Examinînd motivele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și referința prezentată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe, din considerentele ce urmează:

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC, judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, „*Instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe*”.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit califică decizia instanței de apel, prin care a fost casată integral hotărîrea Judecătoriei Șoldănești din 24 aprilie 2015, fiind adoptată o nouă hotărîre, ca fiind adoptată cu încălcarea normelor de drept material și procedural, fiind dată și o apreciere eronată a probelor și circumstanțelor cauzei, motiv pentru care de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit este considerată neîntemeiată, urmînd a fi casată și menținută hotărîrea primei instanțe avînd în vedere următoarele:

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit reține că conform materialelor dosarului, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare s-a stabilit incontestabil, că la 28 mai 2009, între Întreprinderea cu Capital Străin

„ProCredit” SA și ÎI „Ghenandri-Vîhristiuc” a fost perfectat contractul de împrumut nr. F18724/F25462, în temeiul căruia ÎCS „ProCredit” S.A., a acordat ÎI „Ghenandri-Vîhristiuc” un împrumut în sumă de 20 000 dolari SUA, pentru un termen de 36 luni, scadent la data de 04.06.2012. La aceeași dată, 28 mai 2009, între Întreprinderea cu Capital Străin „ProCredit” SA și Vîhristiuc Ion, a fost încheiat contractul de fidejusiune, care la pct. 1.1. prevede că Vîhristiuc Ion își asumă obligația de a garanta executarea de către debitorul ÎI „Ghenandri-Vîhristiuc” a obligațiilor rezultate din contractul de împrumut nr. F18724/F25462.

Contractul de fidejusiune la pct. 2.1. prevede și faptul că ÎCS „ProCredit” SA, s-a obligat să notifice fidejutorul despre orice neexecutare sau executare necorespunzătoare de către debitorul ÎI „Ghenandri-Vîhristiuc” a obligațiilor asumate de contractul de împrumut, asumând-și obligația de a înainta fidejutorului cerere de achitare a plăților datorate de debitor începând cu ziua următoare zilei de neexecutare de către debitor a obligațiilor sale, dar nu mai târziu de un an, iar conform pct. 3.1. a contractului, părțile au convenit că fidejusiunea încetează dacă ÎCS „ProCredit” SA, în termen de un an de zile din data scadenței obligației, nu va înainta fidejutorului, Vîhristiuc Ion, cerere de chemare în judecată. (f.d. 14 vol. I).

La data de 28.07.2011, a fost semnat acordul adițional nr. 1 la contractul de împrumut din 28.05.2009, prin care tranșa de rambursare lunară a împrumutului de 769 dolari SUA, s-a majorat la 2 737 dolari SUA, fără a încheia la aceeași dată un acord adițional și la contractul de fidejusiune din 28.05.2009, prin care fidejutorul Vîhristiuc Ion să accepte această modificare esențială a obligației de bază, iar la 13.09.2011 a avut loc o altă modificare a prevederilor contractului de împrumut din 28.05.2009, în sensul majorării ratei lunare de achitare a împrumutului de la 2 737 dolari SUA la suma de 2 874 dolari SUA, și de această dată, fără a fi operate modificări la contractul de fidejusiune din 28.05.2009 (f.d. 11-12 vol.1).

Conform art. 1167 alin. (2) Cod Civil al RM *„Fidejusiunea încetează în cazul modificării, fără acordul fidejutorului, a obligației garantate când această modificare atrage mărirea răspunderii sau alte consecințe nefavorabile pentru fidejutor.”*

Conform art. 1170 alin. (2) Cod Civil al RM *„În cazul în care termenul nu este determinat, fidejusiunea încetează dacă creditorul, în decursul unui an de la scadența obligației garantate, nu a intentat nici o acțiune contra fidejutorului.”*

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit califică ca fiind întemeiate concluziile instanței de fond, contrare celor a instanței de apel că aceste modificări a obligației de bază au fost esențiale și în detrimentul fidejutorului Vîhristiuc Ion iar pentru a fi opozabile ultimului, contractul de fidejusiune urma să fie modificat la data modificării obligației principale, prin încheierea de acorduri adiționale, însă, la caz, asemenea acte juridice nu au fost semnate între părți, fapt care prin prisma art. 1167 alin. (2)

Cod civil al RM, are drept consecință, încetarea efectelor contractului de fidejusiune, începând cu prima modificare a contractului de împrumut, care a avut loc la data de 28.07.2011, când a fost semnat acordul adițional nr. 1 la contractul de împrumut, or, nu poate fi cerută de la fidejutor executarea unei obligații care diferă de cea garantată de către acesta prin contractul de fidejusiune.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit reține ca fiind întemeiate și constatările instanței de fond conform cărora, semnarea la data de 20.04.2012, a acordului adițional nr. 3 la contractul de fidejusiune, nu are forță juridică, întrucât contractul de fidejusiune și-a încetat efectele juridice la data de 28.07.2011, când a fost modificată obligația de bază, fără operarea modificărilor la contractul de fidejusiune. Respectiv, semnarea celor trei acorduri adiționale la un contract de fidejusiune, efectele căruia erau stinse, nu poate modifica raporturi contractuale inexistente, fapt care combat și argumentul reprezentantului reclamantului, cu referire la faptul că părțile, semnând acordul adițional din 20.04.2012, au recunoscut valabilitatea acestui contract.

În această privință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit reține că prima instanță justificat a ajuns și la concluzia că obligațiile de fidejusiune au fost stinse și prin prisma prevederilor art. 1170 alin. (2) Cod civil, întrucât s-a stabilit cu certitudine că dreptul reclamantului de a formula pretenții față de fidejutor a apărut în luna martie anul 2011, când debitorul a admis întârzieri semnificative, peste 90 de zile, la plata împrumutului și plăților aferente, fapt confirmat prin calculul datoriilor prezentat de reclamant. Anume din acest moment, în corespundere cu prevederile art. 272 alin. (1) Cod civil al RM, a început a curge dreptul la acțiune al reclamantului de a formula pretenții față de fidejutor despre achitarea datoriei debitorului, însă cu acțiune reclamantul s-a adresat în judecată în aprilie 2013, adică peste o perioadă de 2 ani de zile, când expirase termenul de un an de zile, prevăzut de art. 1170 alin. (2) Cod civil al RM și pct. 2.1) și 3.1) a contractului de fidejusiune, prin care părțile au limitat dreptul reclamantului de a formula pretenții față de fidejutor la un an de zile, din data apariției datoriei.

Astfel, se reține că instanța de fond justificat a admis pretenția fidejutorului Vîhristiuc Ion de constatare a obligației de fidejusiune stinsă, iar de către instanța de apel prin interpretarea eronată normelor de drept material menționate anterior, a fost respinsă ilegal pretenția respectivă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit menționează, că reclamantul Banca Comercială „ProCredit Bank” Societate pe Acțiuni și-a întemeiat pretențiile sale de încasare a sumei datoriei de la ÎI „Ghenandri-Vîhristiuc” și Vîhristiuc Ion, în temeiul contractului de transmitere a activelor, perfectat la 20.06.2011 între Întreprinderea cu Capital Străin „ProCredit” SA și Banca Comercială „ProCredit Bank” SA. Reclamantii-pârâți ÎI „Ghenandri-Vîhristiuc” și Vîhristiuc Ion prin acțiunea reconvențională, au contestat dreptul Băncii de a-i urmări în judecată în baza acestui contract, invocând că este nul, în partea în care se pretinde, că a fost cesionată creanța anume față de debitorul ÎI

„Ghenandri-Vîhristiuc”.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit califică ca legală și întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la declararea nulității contractului de transmitere a activelor încheiat la 20 iunie 2011 între Întreprinderea cu Capital Străin „ProCredit” SA și BC „ProCredit Bank” SA, în partea cesiunii creanței față de debitorul ÎI „Ghenandri-Vîhristiuc”, rezultată din contractul de împrumut din 28 mai 2009, perfectat între Întreprinderea cu Capital Străin „ProCredit” SA și ÎI „Ghenandri Vîhristiuc”, din considerentele ce urmează:

Conform art. 556 alin. (1) Cod Civil al RM *„O creanță transmisibilă și sesizabilă poate fi cesionată de titular (cedent) unui terț (cesionar) în baza unui contract. Din momentul încheierii unui astfel de contract, cedentul este substituit de cesionar în drepturile ce decurg din creanță.”*

Conform art. 832 lit. c) Cod Civil al RM *„Este interzisă donația, cu excepția donației neînsemnate, pentru realizarea unor obligații morale: c) în relațiile dintre persoanele juridice cu scop lucrativ”.*

Astfel, coroborând prevederile art. 556 alin. (1) și art. 832 lit. c) Cod Civil al RM, prin prisma clauzelor contractului de transmitere a activelor din 20.06.2011, în special, cele aferente reglementării obiectului acestui contract, Colegiul reține că instanța de fond justificat a stabilit că în schimbul prestației sale de transmitere a creanțelor către Banca Comercială „ProCredit Bank” SA, Întreprinderea cu Capital Străin “ProCredit” SA nu a obținut o contraprestație, adică un alt folos patrimonial, iar pct. 2.03 al contractului sus-nominalizat prevede expres, că „nici o plată nu va fi datorată de o parte celeilalte părți pentru activele și/sau obligațiile transmise”, ceea ce denotă în mod evident, că cauza încheierii acestui contract este una ilicită, care contravine prevederilor imperative ale art. 832 lit. c) Cod civil, care după cum a fost menționat, interzice donația în relațiile dintre persoanele juridice cu scop lucrativ.

Mai mult ca atât, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit menționează ca fiind întemeiată și concluzia instanței de fond că prevederile contractului de transmitere a activelor nu conține nici o clauză, care ar putea determina prețul acestei cesiuni, ceea ce confirmă că în schimbul transmiterii creanțelor, instituția bancară nu a achitat careva mijloace financiare sau a oferit o careva contraprestație, circumstanță care este demonstrată și prin faptul, că în cadrul dezbaterilor judiciare, reclamantul-intimat nu a prezentat nici un înscris care ar confirma achitarea a careva mijloace financiare, or ambele părți ale contractului de cesiune a creanței sunt persoane juridice cu scop lucrativ și nu pot încheia acte juridice lipsite de contraprestație.

Astfel, din prevederile contractului de transmitere a activelor, este imposibil de determinat, că anume creanța debitorului ÎI „Ghenandri-Vîhristiuc” a fost cesionată instituției bancare, or, contrar prevederilor art. 139 alin. (4) CPC, înscrisurile prezente la materialele dosarului sunt contradictorii în acest sens, și anume anexa nr. 1 la cele două copii ale contractului de cesiune a creanței, are un conținut diferit unul de față de celălalt (f.d. 21 și 216 vol. I).

Conform art. 206 alin. (2) Cod Civil al RM „*Obiectul actului juridic trebuie să fie licit, să se afle în circuit civil și să fie determinat sau determinabil cel puțin în specia sa.*”

Conform art. 220 alin. (1) Cod Civil al RM „*Actul juridic sau clauza care contravine normelor imperative sânt nule dacă legea nu prevede altfel.*”

În acest context legal, Colegiul reține că, coroborând prevederile art. 206 alin. (2) și art. 220 alin. (1) Cod civil al RM, instanța de fond, legal și întemeiat a declarat nulitatea contractului de transmitere a activelor, încheiat la 20.06.2011 între Întreprinderea cu Capital Străin „ProCredit” Societate pe Acțiuni și Banca Comercială „ProCredit Bank” Societate pe Acțiuni, în partea cesiunii creanței față de debitorul întreprinderea Individuală „Ghenandri-Vîhristiuc”, rezultată din contractul de împrumut nr. F18724/F25462 din 28.05.2009, perfectat între Întreprinderea cu Capital Străin „ProCredit” Societate pe Acțiuni și Întreprinderea Individuală „Ghenandri-Vîhristiuc”, or, acest act juridic contravine normelor imperative menționate anterior.

Astfel, reieșind din prevederile art. 117 alin. (1) CPC conform cărora, probe în pricini civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii, iar art. 118 alin. (1) CPC stipulează expres, că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, ținând cont de prevederile art. 206 alin. (2) Cod civil, potrivit căruia obiectul actului juridic trebuie să fie licit, să se afle în circuit civil și să fie determinat sau determinabil, instanța de fond legal a ajuns la concluzia că obiectul contractului de cesiune a creanței din 20.06.2011 nu a constituit transmiterea creanței debitorului ÎI „Ghenandri-Vîhristiuc” și că contractul de transmitere a activelor din 20.06.2011, având o cauză ilicită, care contravine legii, este lovit de nulitate absolută în partea în care se pretinde că a fost cesionată creanța debitorului ÎI „Ghenandri-Vîhristiuc” și acest fapt impune admiterea acțiunii reconvenționale a lui Vîhristiuc Ion și ÎI „Ghenandri-Vîhristiuc” și respingerea acțiunii reclamantului Banca Comercială „ProCredit Bank” SA de încasare a datoriei din contul pârâților ÎI „Ghenandri-Vîhristiuc” și Vîhristiuc Ion, ca fiind una neîntemeiată.

Având în vedere cele expuse mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit califică decizia Curții de Apel Bălți din 17 noiembrie 2015 ca fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material, urmând a fi casată, cu menținerea hotărârii Judecătoriai Șoldănești din 24 aprilie 2015 prin care s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de BC „ProCredit Bank” SA împotriva lui Ion Vîhristiuc și ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” privind încasarea în mod solidar a datoriei contractuale și s-a admis acțiunea reconvențională înaintată de Ion Vîhristiuc și ÎI „Ghenandri Vîhristiuc” împotriva BC „ProCredit Bank” SA și s-a declarat nulitatea absolută a contractului de transmitere a activelor încheiat 20 iunie 2011 între Întreprinderea

cu Capital Străin „ProCredit” SA și BC „ProCredit Bank” SA, în partea cesiunii creanței față de debitorul ÎI „Ghenandri-Vîhristiuc”, rezultată din contractul de împrumut din 28 mai 2009, perfectat între Întreprinderea cu Capital Străin „ProCredit” SA și ÎI „Ghenandri Vîhristiuc”; s-a declarat stinsă obligația de fidejusiune prestată de către Ion Vîhristiuc în temeiul contractului de fidejusiune din 28 mi 2009, încheiat între întreprinderea cu Capital Străin „ProCredit” SA și Ion Vîhristiuc.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție .

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Vîhrîstiuc Ion și Întreprinderea Individuală „Ghenandri-Vîhrîstiuc”.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 17 noiembrie 2015 și se menține hotărârea Judecătoriei Șoldănești din 24 aprilie 2015, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „ProCredit Bank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Ion Vîhristiuc și Întreprinderea Individuală „Ghenadri Vîhristiuc” privind încasarea în mod solidar a datoriei contractuale, la cererea reconvențională înaintată de Ion Vîhristiuc și Întreprinderea Individuală „Ghenandri Vîhristiuc” împotriva Băncii Comerciale „ProCredit Bank” Societate pe Acțiuni privind declararea nulității absolute a contractului de cesiune a creanței încheiat la 20 iunie 2011 între Întreprinderea cu Capital Străin „ProCredit” Societate pe Acțiuni și Banca Comercială „ProCredit Bank” Societate pe Acțiuni și constatarea stingerii obligației de fidejusiune prestate de către Ion Vîhristiuc prin contractul de fidejusiune din 28 mai 2009.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Ion Druță